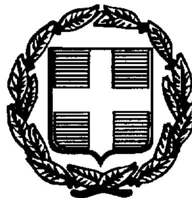

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1158**

5 Νοεμβρίου 1998

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

(1)

ΑΠΟΦΑΣΗ 1/ΙΙ/1998

Η από 22.6.1998 αίτηση της εταιρείας EFG EUROBANK AE για χορήγηση άδειας παρέκκλισης, σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, για την ολοκλήρωση της πραγματοποίησης της συγκέντρωσης της με την εταιρία ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ πριν την έκδοση οριστικής απόφασης.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ. Γ. Εμπορίου) την 25η Ιουνίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12.00 μ.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Νικόλαος Παραθύρας,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυόμενου του τακτικού μέλους Κων/νου Ηλιόπουλου,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυόμενου του τακτικού μέλους, Χαρίλαου Χάρακα,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Μελίνα Μουζουράκη και

Ηλίας Σουφλερός, κωλυόμενου του τακτικού μέλους Δημητρίου Τζουγανάτου

Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, αναπληρώτρια, κωλυόμενης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν η από 22.6.1998 αίτηση της εταιρίας "EFG EUROBANK AE" για χορήγηση άδειας παρέκκλισης, σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, για την ολοκλήρωση της πραγματοποίησης της συγκέντρωσής της με την εταιρία "ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ", πριν την έκδοση οριστικής απόφασης.

Στη συνεδρίαση παρέστη η κλητευθείσα εταιρία "EFG EUROBANK AE", δια της πληρεξουσίας δικηγόρου της, Θεοδώρας Ζερβού. Επίσης παρέστησαν, ως μάρτυρες οι Χρήστος Σορώτος, Γενικός Διευθυντής και Πόλα Χατζησωτηρίου, Βοηθός Γενικού Δ/ντη της εταιρίας EFG EUROBANK AE.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε να επιτραπεί η ολοκλήρωση της πραγματοποίησης της εξεταζόμενης συγκέντρωσης πριν την έκδοση οριστικής απόφασης από την ΕΑ, δεδομένου ότι δεν πιθανολογείται σημαντικός περιορισμός του ανταγωνισμού, ενώ υπάρχει κίνδυνος σοβαρής ζημιάς από τη άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου εις βάρος τόσο των συμμετεχουσών τραπεζικών εταιριών όσο και των μικρομετόχων και των πελατών της εξαγοραζόμενης τράπεζας.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η πληρεξούσια δικηγόρος της εταιρίας η οποία και ανέπτυξε τις θέσεις των ενδιαφερομένων μερών, οι δε μάρτυρες απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και τέλος ζήτησαν την αποδοχή του αιτήματος της εν λόγω εταιρίας.

Κατόπιν, απεχώρησε της αιθούσης η ως άνω εταιρία και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκέφθηκε προκειμένου να λάβει απόφαση επί της υπό κρίση υποθέσεως. Κατά τη διάσκεψη η Ε.Α. αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του

φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η πληρεξούσια δικηγόρος και οι ανωτέρω μάρτυρες, κατά την συζήτηση της υποθέσεως

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Στις 22 Ιουνίου 1998 γνωστοποιήθηκε εμπρόθεσμα στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, η αγορά, με χρηματιστηριακή συναλλαγή εντός κύκλου, της πλειοψηφίας των μετοχών της Τράπεζας Αθηνών από την αποκτώσα και γνωστοποιούσα τραπεζική εταιρία με την επωνυμία EFG EUROBANK AE (στο εξής Eurobank).

Συγκεκριμένα, την 17 Ιουνίου 1998, η Τράπεζα EFG EUROBANK AE απέκτησε:

α) με χρηματιστηριακή συναλλαγή εντός κύκλου (μεταβίβαση πακέτου με συμψηφιστική εγγραφή) το 58,08% των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Τράπεζας Αθηνών εξ αγοράς από τον όμιλο HANWHA (1.083.902 ονομαστικές κοινές μετοχές) και

β) με χρηματιστηριακή συναλλαγή ίδιου τύπου το 50,11% των προνομιούχων άνευ ψήφου μετοχών της Τράπεζας Αθηνών, εξ αγοράς από την ΕΘΝΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΑΕ (138.265 προνομιούχες μετοχές άνευ ψήφου).

Την ίδια ημέρα με τη γνωστοποίηση, δηλ. την 22.6.1998, κατατέθηκε στην Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού από την γνωστοποιούσα εταιρία και αίτηση χορήγησης άδειας παρέκκλισης σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ.3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, προκειμένου να χορηγηθεί άδεια άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου από τις κοινές μετοχές με ψήφο που κατέχει, στην τακτική γενική συνέλευση και στην έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, καθώς και των ειδικών δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις προνομιούχες μετοχές άνευ ψήφου σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

II. Η Eurobank ελέγχεται α) έμμεσα από το ελβετικό πιστωτικό ίδρυμα EFG Bank European Financial Group (EFG Bank) το μετοχικό κεφάλαιο της οποίας ανήκει στα μέλη της οικογένειας Λάτση και σε Trust και β) άμεσα από την CONSOLIDATED EUROFINANCE HOLDINGS SA, (99,99%) η οποία ελέγχεται έμμεσα από την EFG Bank. Η Consolidated Eurofinance Holdings SA είναι εταιρία χαρτοφυλακίου με έδρα το Λουξεμβούργο και με σκοπό τη συμμετοχή, με οποιαδήποτε μορφή, σε εταιρίες του Λουξεμβούργου ή αλλοδαπές, καθώς και τη διοίκηση, τον έλεγχο και την επέκταση των συμμετοχών αυτών.

Η Τράπεζα Αθηνών ελέγχονταν, μέχρι την ως άνω αγορά μετοχών, από τον κορεατικό όμιλο HANWHA.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον κλάδο των τραπεζικών υπηρεσιών εν γένει ενώ θυγατρικές τους δραστηριοποιούνται και σε άλλες αγορές όπως παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών και αμοιβαίων κεφαλαίων με πολύ μικρά μερίδια αγοράς.

III. 1. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4ε παρ. 1εδ.1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, απαγορεύεται η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση μιας από τις αποφάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4δ παρ. 2, 3, 4, 5, 6 και 7, με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 4ε.

Η διάταξη καθιερώνει την υποχρέωση αναστολής της πραγματοποίησης της συγκέντρωσης, μέχρι την έκδοση μιας των ως άνω αποφάσεων.

III. 2. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4ε παρ. 2 του ιδίου νόμου, οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου 1 του ιδίου άρθρου δεν παρακωλύουν την πραγματοποίηση δημόσιας προσφοράς αγοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση, στα πλαίσια χρηματιστηριακών συναλλαγών, συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας επιχείρησης, εφόσον οι πράξεις αυτές έχουν γνωστοποιηθεί στην αρμόδια για τον ανταγωνισμό υπηρεσία μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 4β παρ. 1 και υπό τον όρο ότι ο αποκτών δεν ασκεί τα δικαιώματα ψήφου που συνδέονται με τους συγκεκριμένους τίτλους ή τα ασκεί μόνο για να διατηρήσει την πλήρη αξία της επένδυσης του και βάσει ειδικής άδειας, η οποία παρέχεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού βάσει της παρ. 3 του ιδίου άρθρου (άρθρου 4ε).

Η ως άνω διάταξη περιέχει ειδική ρύθμιση, με την οποία λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, οι ιδιαιτερότητες της εξασφάλισης του ελέγχου μιας επιχείρησης μέσω της αγοράς τμήματος μετοχών στο χρηματιστήριο. Επειδή η ως άνω περίπτωση απόκτησης ελέγχου δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε προθεσμία, βάσει άλλων ειδικών διατάξεων, ο νομοθέτης, όπως προκύπτει και από την αιτιολογική έκθεση του Ν. 2296/1995, με τον οποίο εισήχθησαν στον Ν. 703/77 οι σχετικές με τον έλεγχο συγκεντρώσεων διατάξεις, θεώρησε σκόπιμο η υποχρέωση αναστολής να μην αφορά στη διενέργεια της ίδιας της χρηματιστηριακής συναλλαγής, που έχει από της φύση της επείγοντα χαρακτήρα, αλλά να περιορίζεται στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τους τίτλους που αποκτήθηκαν με την εν λόγω συναλλαγή, να μετατοπίζεται δηλ. από την απόκτηση του δικαιώματος ελέγχου στην άσκηση του δικαιώματος ελέγχου, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην ως άνω διάταξη.

III. 3. Η διάταξη του άρθρου 4ε παρ. 3 ορίζει μεταξύ άλλων ότι: "Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση, να επιτρέψει παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις, που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου, προκείμενου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης ή σε βάρος τρίτου. Η απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση μπορεί να συνοδεύεται από όρους και υποχρεώσεις που σκοπό έχουν να εξασφαλίζουν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού και να αποτρέψουν καταστάσεις που θα μπορούσαν να δυσχεραίνουν την εκτέλεση τυχόν απαγορευτικής οριστικής απόφασης. Η άδεια παρέκκλισης μπορεί να ζητείται και να παρέχεται οποτεδήποτε είτε πριν από τη γνωστοποίηση είτε μετά τη συναλλαγή".

Εν προκειμένω, και με δεδομένο ότι ο έλεγχος έχει ήδη αποκτηθεί, η αίτηση παρέκκλισης αφορά στην απαγόρευση άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου που προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 4ε παρ. 2.

IV. Σύμφωνα με την αιτούσα, εάν δεν χορηγηθεί άδεια παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις του νόμου και συγκεκριμένα αν δεν της επιτραπεί άσκηση του δικαιώματος ψήφου από τις κοινές μετοχές με ψήφο στην τακτική γενική συνέλευση της 26.6.1998 (ημερομηνία που είχε οριστεί από τους πωλητές) και των ειδικών δικαιωμάτων ψήφου σε ιδιαίτερη συνέλευση, πριν από την έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής Ανταγωνισμού, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση τραπεζικές εταιρίες καθώς και οι καταθέτες και οι μέτοχοι θα υποστούν ανεπανόρθωτη ζημία. Και τούτο διότι:

1. Η τακτική γενική συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας Αθηνών έχει συγκληθεί για τις 26.6.1998 με τα συνήθη θέματα τακτικής γενικής συνέλευσης, όπως έγκριση ετησίων οικονομικών καταστάσεων, επικύρωση και εκλογή μελών του Δ.Σ σε αντικατάσταση παραιτηθέντων κ.λ.π. Επίσης έχει τεθεί θέμα συμβάσεων με μέλη του ΔΣ και επικύρωση προσωρινού διορισμού μελών του ΔΣ.

2. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Αθηνών προτίθεται να παραιτηθεί από τη θέση του και από το ΔΣ, το οποίο είχε συγκληθεί για 19.6.1998 με θέμα την αποδοχή της παραιτήσεως και ρύθμιση σχετικών θεμάτων αποζημίωσης. Εις αντικατάσταση αυτού θα διοριστεί προσωρινά δικηγόρος για να υφίσταται νόμιμη σύνθεση του ΔΣ. Δεν θα διοριστεί νέος Διευθύνων Σύμβουλος, ενώ θα παραμείνει στη θέση του Γενικός Διευθυντής της Τράπεζας και τα λοιπά στελέχη της.

3. Ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, με την από 1.6.1998 επιστολή του προς την Τράπεζα Αθηνών κάλεσε την τελευταία, βάσει του άρθρου 6 του Α.Ν. 1665/51, να αυξήσει μέχρι 10.8.1998 τα ίδια κεφάλαια της κατά 3,5 δις δραχμές τουλάχιστον προκειμένου να καλύπτουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του καθορίζονται με βάση τις Π.Δ. - Τ.Ε. 2054/92 και 2397/96. Η ως άνω αύξηση πρέπει να αφορά τα βασικά στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, δεδομένου ότι σε αυτά εστιάζεται το πρόβλημα και στα οποία δεν περιλαμβάνονται οι προνομιούχες μετοχές που παρέχουν δικαίωμα σωρευτικού μερίσματος.

4. Όπως προέκυψε από την συζήτηση της αίτησης παρέκκλισης μεταξύ των μέχρι τώρα κυρίων μετόχων της Τράπεζας Αθηνών ήτοι αφενός του ομίλου HANWHA, ως κατέχοντος των πλειοψηφία των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου και αφετέρου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, ως κατέχουσας την πλειοψηφία των προνομιούχων μετοχών χωρίς δικαίωμα ψήφου, έχει ανακύψει διαφωνία κατά πόσον για την ως άνω αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, αρκεί η λήψη σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των κοινών μετόχων, όπως υποστήριξε ο όμιλος HANWHA ή απαιτείται, όπως υποστηρίζει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, και χωριστή απόφαση των μετόχων -κατόχων προνομιούχων μετοχών, ως ιδιαίτερης κατηγορίας μετοχών, βάσει του άρθρου 13 παρ. 8 του Κ.Ν. 2190/1920 προκειμένου να εγκριθεί και από αυτούς, στα πλαίσια ιδιαίτερης συνέλευσης, η έγκριση της ως άνω αύξησης των ιδίων κεφαλαίων, εφόσον θίγονται τα δικαιώματά τους από την απόφαση της γενικής συνέλευσης των κοινών μετόχων για την ως άνω αύξηση, έγκριση υπέρ της οποίας η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, ως πλειοψηφών προνομιούχος μέτοχος, δεν προτίθετο να ψηφίσει.

5. Η ως άνω ανακύψασα διαφωνία περί του αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 13 παρ. 8 του Κ.Ν. 2190/1920, καθώς και η εκδηλωθείσα ως άνω πρόθεση αρνητικής ψήφου εκ μέρους της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, είχε δημιουργήσει σημαντική ανασφάλεια ως προς τη νομιμότητα της αύξησης των ιδίων κεφαλαίων και ήταν βέβαιο ότι το ζήτημα δεν θα μπορούσε να επιλυθεί πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έθεσε ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, με συνέπεια να υφίσταται άμεσος κίνδυνος να υποστεί η Τράπεζα Αθηνών τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα τραπεζική νομοθεσία κυρώσεις (ανάκληση άδειας λειτουργίας) και να επηρεάζεται δυσμενέστατα η θέση της Τράπεζας Αθηνών στην τραπεζική και χρηματιστηριακή αγορά, με άμεσες περαιτέρω δυσμενείς επιπτώσεις για τους καταθέτες και τους μετόχους της.

6. Με την απόκτηση της πλειοψηφίας τόσο των κοινών όσο και των προνομιούχων μετοχών από τον ίδιο μέτοχο (την Τράπεζα EUROBANK) ο κίνδυνος αυτός θα αποτραπεί εφόσον επιτραπεί στον νέο μέτοχο να ασκήσει τα σχετικά δικαιώματα ψήφου προκειμένου να λάβει εμπρόθεσμα χώρα η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων χωρίς την ύπαρξη της ως άνω διένεξης.

V. Από τα παραπάνω στοιχεία και πληροφορίες που παρέσχε η γνωστοποιούσα και αιτούσα Τράπεζα EFG EUROBANK Α.Ε., η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπίστωσε ότι, ιδίως ενόψει της επιτακτικής ανάγκης συμμόρφωσης προς την από 1.6.1998 επιστολή του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ως Εποπτεύουσας Αρχής, αν δεν επιτραπεί η κατά παρέκκλιση άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου από την αιτούσα EFG EUROBANK AE θα επέλθει ανεπανόρθωτη ζημία και στις δύο συμμετέχουσες στη συγκέντρωση τραπεζικές εταιρίες. Η επαπειλούμενη ζημία συνίσταται κυρίως ως προς μεν την Τράπεζα Αθηνών στον κίνδυνο ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της, ως προς δε την EFG EUROBANK AE στην απώλεια της πλήρους αξίας της επένδυσής της κατά την έννοια του άρθρου 4ε παρ. 2 του Ν. 703/77 όπως ισχύει.

VI. Ενόψει των παραπάνω συντρέχουν, κατά την κρίση της Επιτροπής, οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 4ε παρ. 3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει και επομένως η σχετική αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή.

Εξάλλου, επειδή δεν πιθανολογείται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση θα περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, ενόψει των πολύ μικρών μεριδίων αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι η χορηγούμενη με την παρούσα απόφαση άδεια, βάσει της ως άνω διάταξης, δεν είναι απαραίτητο να συνοδεύεται από όρους και υποχρεώσεις.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την από 22 Ιουνίου 1998 αίτηση.

Επιτρέπει στην EFG EUROBANK AE, βάσει του άρθρου 4ε του Ν. 703/77, όπως ισχύει και κατά παρέκκλιση από την απαγόρευση του άρθρου 4ε παρ. 2 του ιδίου νόμου, την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που συνδέονται με τις μετοχές της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ, τις οποίες η πρώτη απέκτησε στις 17 Ιουνίου 1998, στα πλαίσια χρηματιστηριακής συναλλαγής και η οποία απόκτηση γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την 22 Ιουνίου 1998.

Η απόφαση εκδόθηκε την 25 Ιουνίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Συντάξας την απόφαση	Ο Πρόεδρος
ΗΛΙΑΣ ΣΟΥΦΛΕΡΟΣ	ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η Γραμματέας
ΕΛΕΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

(2)

ΑΠΟΦΑΣΗ 6/ΙΙ/1998

Ο έλεγχος της συγκέντρωσης μεταξύ των εταιρειών Ario Wiggins Carbonless Papers Europe Limited, αφενός και των θυγατρικών της Bollore Technologies εταιριών Coigraph S.A. και Papeteries Du Leman αφετέρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου

Ανάπτυξης (Γ. Γ. Εμπορίου) την 9η Ιουλίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Μιχαήλ Φράγκος, κωλυόμενου του τακτικού μέλους Νικολάου Παραθύρα,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Κων/νος Ηλιόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυόμενου του τακτικού μέλους Χαρίλαου Χάρακα,

Μελίνα Μουζουράκη,

Ηλίας Σουφλερός, κωλυόμενου του τακτικού μέλους Δημητρίου Τζουγανάτου.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν ο έλεγχος της συγκέντρωσης μεταξύ των εταιριών Arjo Wiggins Carbonless Papers Europe Limited, αφενός και των θυγατρικών της Bollore Technologies εταιριών Copigraph S.A. και Papeteries Du Leman αφετέρου, η οποία συμφωνήθηκε με τη γνωστοποιηθείσα την 3.6.1998 στη Γραμματεία της Ε.Α., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β Ν. 703/77 όπως ισχύει, από 20.5.1998 σύμβαση μεταξύ της πρώτης και της Bollore Techonclogies για την εξαγορά του συνόλου των μετοχών της Copigraph S.A και των αναφερομένων στη σύμβαση εμπορικών στοιχείων της Papeteries Du Leman.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: α) η κλητευθείσα εταιρία ARJO WIGGINS CARBONLESS PAPERS EUROPE LIMITED δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της Κων/νου Βαϊνανίδη και β) άνευ κλητεύσεως η εταιρία PAPETERIES DU LEMAN δια του πληρεξούσιου δικηγόρου της κ. Εμμανουήλ Μαστρομανώλη.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε να μην απαγορευθεί η εξεταζόμενη συγκέντρωση δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι των εταιριών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της ανωτέρω συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 23η Ιουλίου 1998 ημέρα Πέμπτη, την οποία συνέχισε την 3η Αυγούστου 1998 ημέρα Δευτέρα, προκειμένου να λάβει απόφαση επί της ανωτέρω υποθέσεως. Κατά την διάσκεψη η Ε.Α. αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των εταιριών, κατά την συζήτηση της υποθέσεως

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι.1. Η εταιρία με την επωνυμία Arjo Wiggins Carbonless Papers Europe Limited (στο εξής Arjo) εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο και αποτελεί εταιρία holding, θυγατρική ομίλου εταιριών του οποίου ηγείται η εταιρία Arjo Wiggins Appleton PLC. Η τελευταία δραστηριοποιείται σε παγκόσμια κλίμακα στην κατασκευή και εμπορία κάθε είδους χαρτιού, μεταξύ άλλων και χημικού αυτοαντιγραφικού χαρτιού, δηλ. χαρτιού αντιγραφής δια πιέσεως που δε χρειάζεται καρμπόν (στην αγγλική carbonless paper). Η Arjo διαθέτει το προϊόν της αυτό στην Ελλάδα είτε μέσω του αντιπροσώπου της Π. Σαμαρά είτε απευθείας σε τυπογραφεία. Ο κύκλος εργασιών της Arjo κατά το έτος 1997 ανήλθε στη μεν Ελλάδα σε 1.966.571.000 δρχ. (6.376.172 ECU περίπου), ενώ παγκοσμίως σε 1.475.670.000.000 δρχ. (4.784.540.000 ECU).

2. Η εταιρία με την επωνυμία Bollore Technologies (στο εξής Bollore), κυρία του συνόλου των μετοχών της Copigraph S.A., εδρεύει στην πόλη Malesherbes της Γαλλίας και δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία πλαστικών φιλμς και χάρτου. Μεταξύ άλλων η εταιρία δραστηριοποιείται, μέσω της εξαγοραζόμενης Copigraph και των θυγατρικών αυτής (Copigraph GmbH στη Γερμανία, Copimaxi Spain στην Ισπανία, Maxicopie UK στο Ηνωμένο Βασίλειο, Fitpap Copigraph Portugal, Comercio Papeis Graficos Lda στην Πορτογαλία) και της άλλης θυγατρικής της, της Papeteries du Leman και στην κατασκευή και εμπορία χημικού αυτοαντιγραφικού χαρτιού. Ο κύκλος εργασιών της Copigraph και των θυγατρικών αυτής στην Ελλάδα, ο οποίος πραγματοποιείται από πωλήσεις μέσω Γαλλίας, για το έτος 1997 ανήλθε στο ποσό των δρχ. 209.773.000 (680.000 ECU περίπου) ενώ ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρίας για το ίδιο έτος στο ποσό των δρχ. 21.464.300.000 (69.593.424 ECU).

3. Εξάλλου, όσον αφορά την Papeteries du Leman, πρόκειται για θυγατρική εταιρία της Bollore, η οποία παράγει χημικό αυτοαντιγραφικό χαρτί, λεπτά χαρτιά και χαρτιά για τσιγάρα. Για το έτος 1997 η εταιρία πραγματοποίησε παγκόσμιο κύκλο εργασιών ύψους 1.296.800.000 δρχ. (4.204.602 ECU), στην Ελλάδα, ωστόσο, δεν είχε καθόλου πωλήσεις, ενώ κανένας από τους πελάτες που η εταιρία αυτή μεταβιβάζει με την υπό κρίση σύμβαση στην Arjo δε δραστηριοποιείται στην ελληνική αγορά.

ΙΙ. Στις 20.5.98 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ των εταιριών Arjo Wiggins Carbonless Papers Europe Limited, Bollore Technologies και Papeteries du Leman σύμφωνα με την οποία η δεύτερη πωλεί στην πρώτη το σύνολο των μετοχών της θυγατρικής της εταιρίας Copigraph S.A., ενώ η τρίτη πωλεί στην πρώτη ορισμένα από τα εμπορικά περιουσιακά της στοιχεία που αφορούν το παραγόμενο απ' αυτήν χημικό αυτοαντιγραφικό χαρτί και ενδιάμεσα για το χαρτί αυτό προϊόντα και συγκεκριμένα τον περιγραφόμενο στη σχετική σύμβαση κατάλογο πελατών του προϊόντος αυτού ούτως ώστε η Arjo να την διαδεχθεί στη δραστηριότητά της αυτή. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της σύμβασης, η εξαγοράζουσα έχει τη δυνατότητα να υποκατασταθεί στην εξαγορά από οποιαδήποτε θυγατρική εταιρία της μητρικής Arjo Wiggins Appleton PLC. Στη σύμβαση περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, ρήτρα μη ανταγωνισμού και συγκεκριμένα η δέσμευση της Bollore να μη δραστηριοποιηθεί επί πέντε έτη στους τομείς του χημικού αυτοαντιγραφικού χαρτιού ή ενδιάμεσων αυτού προϊόντων στις χώρες στις οποίες είχαν τα τρία τελευταία έτη δραστηριότητα η μεταβιβαζόμενη Copigraph και οι θυγατρικές της, καθώς και αντίστοιχη δέσμευση της Papeteries. Η ολοκλήρωση της πώλησης τελεί υπό την προϋπόθεση της λήψης των απαραίτητων εγκρίσεων από τις αρχές ανταγωνισμού των χωρών του Βελγίου, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Πορτογαλίας, της Ισπανίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ελλάδας.

ΙΙΙ. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 εδ. β Ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισ-

σότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσοτέρων άλλων επιχειρήσεων.

Με την υπό κρίση συμφωνία εξαγοράς, η Arjo αποκτά το σύνολο των μετοχών και αποκτά τον πλήρη έλεγχο της Copigraph, καθώς και η δραστηριότητα της Papeteries που αφορά το χημικό αυτοαντιγραφικό χαρτί, δημιουργείται συνεπώς οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

IV. Η σχετική αγορά περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους, ενώ η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρίες Arjo, Copigraph και Papeteries du Leman δραστηριοποιούνται όλες στο χημικό αυτοαντιγραφικό χαρτί, το οποίο χρησιμοποιείται για την παραγωγή αντιγράφων χωρίς τη χρήση καρμπόν. Από την κατασκευή του, που συνίσταται σε μικροκάψουλες με χρώμα επί της επιφάνειας του προς αντιγραφή εγγράφου, οι οποίες με πίεση σπάνε ώστε με χημική αντίδραση αντιγράφεται το κείμενο του εγγράφου αυτού στις επόμενες σελίδες, το χαρτί αυτό χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο σε συνδυασμό με εκτυπωτή ακίδος γιά την τήρηση αρχείων, δελτίων αποστολής, τιμολογίων, αποδείξεων πληρωμής κλπ. Υποκατάστατο προς το χαρτί αυτό είναι το φύλλο καρμπόν χρησιμοποιούμενο σε συνδυασμό με το κοινό φύλλο χαρτιού, του οποίου, ωστόσο, η χρήση είναι περιορισμένη.

Κατά συνέπεια σχετική αγορά προϊόντος είναι αυτή του χημικού αυτοαντιγραφικού χαρτιού, ενώ ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται η ελληνική επικράτεια.

Όσον αφορά τα μερίδια αγοράς, από τις εκτιμήσεις και τα στοιχεία που συνέλεξε μετά από έρευνα η Γραμματεία της Επιτροπής, τις εκτιμήσεις και τα λοιπά στοιχεία που προσκόμισαν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις για το έτος 1997, προκύπτει ότι το μερίδιο της Arjo στη σχετική αγορά ανέρχεται περίπου στο 21% και της Copigraph στο 6%, ενώ η Papeteries, όπως αναφέρεται παραπάνω, δεν πραγματοποιεί πωλήσεις στην Ελλάδα, άρα συνολικά στο 27%.

Συνεπώς, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση και σε προληπτικό έλεγχο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4β παρ. 1και 4γ του Ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι πληρούται η πρώτη προϋπόθεση υπαγωγής της συγκέντρωσης στη διαδικασία του προληπτικού ελέγχου του άρθρου 4γ Ν. 703/77, καθώς το μερίδιο που συγκεντρώνουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις στην αγορά του χημικού αυτοαντιγραφικού χαρτιού (27%) υπερβαίνει το κατώτατο όριο του 25% που προβλέπεται από το νόμο στην παραπάνω διάταξη.

Με την υπό κρίση εξαγορά της Copigraph και του πελατολογίου της Papeteries du Leman από την Arjo, η τελευταία ενισχύει τη θέση της στην αγορά του χημικού αυτοαντιγράφου χαρτιού, αυξάνει την πελατειακή της βάση και εμπλουτίζει την ποικιλία των προϊόντων της σε μία αγορά που χαρακτηρίζεται σήμερα από αρκετά έντονο ανταγωνισμό χωρίς πάντως να μεταβάλει αισθητά τις υφιστάμενες συνθήκες ανταγωνισμού και πολύ περισσότερο χωρίς να επιφέρει σε αυτές κάποια δυσμενή επίπτωση, ενώ η παραπάνω αναφερόμενη (υπό II) ρήτρα μη ανταγωνισμού για πέντε έτη κρίνεται αναγκαία για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης.

Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα δεν παράγεται χημικό αυτοαντιγραφικό χαρτί, ωστόσο, δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός πολυεθνικών εταιριών με σημαντικά μερίδια, όπως η γερμανική Papeir Fabrik August Koehler AG η οποία παράγει και εμπορεύεται αυτοαντιγραφικό χαρτί με το σήμα Reacto και αντιπροσωπευόμενη στην ελληνική αγορά από την Φωτούλα Πάτζη έχει μερίδιο 20%, οι ισπανικές Papeleria Guipucoana De Zicunaga S.A. και Sarrio/Torras Papel S.A. με μερίδια αγοράς 18% και 15% αντίστοιχα, η γερμανική Zanders με μερίδιο 10%, η σουηδική Stora Carbonless Paper GMBH αντιπροσωπευόμενη στην Ελλάδα από την εταιρία ΕΡΡΙΚΟΣ ΑΡΡΩΝΕΣ ΑΕ με μερίδιο αγοράς 6% και άλλες. Πάντως, η χρήση του χημικού αυτοαντιγραφικού χαρτιού που συνδυάζεται με τους εκτυπωτές ακίδος εκτιμάται, σύμφωνα με μελέτη του 1997 της Cap Ventures αλλά και εκτιμήσεις άλλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα στο προϊόν αυτό, βαίνουσα στην μεν ελληνική αγορά για τα επόμενα πέντε χρόνια αυξανόμενη κατά ποσοστό περίπου 8%, ωστόσο στο μέλλον και ήδη σήμερα σε παγκόσμια κλίμακα φθίνουσα, καθώς σε πολλές από τις χρήσεις στις οποίες μέχρι σήμερα το χαρτί αυτό εξυπηρετούσε τους καταναλωτές, όπως για παραγωγή απλών αντιγράφων για αρχειοθέτηση ή διανομή στοιχείων και πληροφοριών σε πολλαπλούς παραλήπτες, δεν προτιμάται πλέον, αλλά έχει αντικατασταθεί από την μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή απευθείας παραγωγή πρωτοτύπων με εκτυπωτές μελάνης (ink-jet) και λέιζερ ή την ηλεκτρονική αποθήκευση και αποστολή εγγράφων χωρίς καν εκτύπωση σε χαρτί (σύστημα EDI ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μέσω του διαδικτύου) ή την παραγωγή αντιγράφων σε cd-roms.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Διαπιστώνει ότι η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση μεταξύ των εταιριών ARJO WIGGINS CARBONLESS PAPERS EUROPE LIMITED αφενός και COPIGRAPH S.A. και PAPETERIES DU LEMAN αφετέρου, δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό και ως εκ τούτου δεν συντρέχει λόγος απαγόρευσης της.

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 31η Αυγούστου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η Συντάκτρια της απόφασης — Ο Πρόεδρος

ΜΕΛΙΝΑ ΜΟΥΖΟΥΡΑΚΗ — ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η Γραμματέας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ-ΜΑΡΙΑ ΤΑΡΑΜΠΙΚΟΥ

---

(3)

ΑΠΟΦΑΣΗ 14/ΙΙ/1998

Ο έλεγχος της συγκέντρωσης μεταξύ του ομίλου της εταιρείας FRESENIUS A.G και του τμήματος φαρμακευτικής διατροφής του ομίλου PHARMACIA & UPJOHN A.B., σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου

Ανάπτυξης (Γ.Γ.Εμπορίου) την 10η Σεπτεμβρίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 π.μ. με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του τακτικού, Νικολάου Παραθύρα,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Κων/νος Ηλιόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού, Χαριλάου Χάρακα,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Μελίνα Μουζουράκη,

Ηλίας Σουφλερός, κωλυομένου του τακτικού, Δημητρίου Τζουγανάτου και

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Θέμα της συνεδρίασης ήταν ο έλεγχος της συγκέντρωσης επιχειρήσεων που θα συντελεσθεί με την απόκτηση, από τον όμιλο της εταιρείας FRESENIUS A.G., τμήματος φαρμακευτικής διατροφής του ομίλου PHARMACIA & UPJOHN A.B. η οποία γνωστοποιήθηκε στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού στις 22.6.1998, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν.703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι ανωτέρω νομίμως κλητευθείσες εταιρείες FRESENIUS A.G. και PHARMACIA & UPJOHN A.B., δια των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, κ.κ. Παναγιώτη Μπερνίτσα και Αυγουστίνας Αλμυρούδη.

Στην αρχή της συζήτησης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την έγγραφη εισήγηση της Υπηρεσίας επί της υποθέσεως και πρότεινε τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να προκύψουν δυσμενείς για τον ανταγωνισμό επιπτώσεις στις επιμέρους σχετικές αγορές που αφορά η συγκέντρωση.

Στην συνέχεια έλαβαν το λόγο οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις των ενδιαφερομένων μερών, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, και ζήτησαν τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 24 Σεπτεμβρίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30, στην ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Επειδή, κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 στοιχ. β του Ν. 703/77, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 1 του Ν.1934/91 και 2 παρ. 1 του Ν. 2296/95, "συγκέντρωση πραγματοποιείται, όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστο επιχείρηση ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, με αγορά συμμετοχών στο κεφάλαιο ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων", κατά δε τη διάταξη του άρθρου 4β παρ. 1 αυτού, όπως ισχύει, μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 2 του Ν.1934/91 και 2 παρ. 3 του Ν. 2296/95, "κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας, ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν:

α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή

β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU)." και κατά τις διατάξεις του άρθρου 4γ παρ. 1 και 2 αυτού, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 2296/95:

"1. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

2. Για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ. 1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβαση τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό."

ΙΙ. Επειδή από τα έγγραφα του φακέλου που σχηματίστηκε, τους ισχυρισμούς και τις εξηγήσεις του πληρεξουσίου δικηγόρου της γνωστοποιούσας εταιρίας και την όλη ενώπιον της Επιτροπής διεξαχθείσα διαδικασία προέκυψαν τα εξής:

1.α. Στις 8 Ιουνίου 1998 μεταξύ των εταιρειών FRESENIUS A.G., PHARMACIA & UPJOHN A.B. και PHARMACIA & UPJOHN INC, συνήφθη σύμβαση , σύμφωνα με την οποία ο όμιλος FRESENIUS A.G. θα αποκτήσει διεθνώς, πλην της Γερμανίας, το τμήμα φαρμακευτικής διατροφής του ομίλου PHARMACIA & UPJOHN A.B.. Επειδή το τμήμα αυτό δεν αποτελεί μία αυτοτελή νομική οντότητα αλλά μία ξεχωριστή οικονομική δραστηριότητα του ομίλου PHARMACIA & UPJOHN A.B., η συναλλαγή θα πραγματοποιηθεί με τη μεταβίβαση των στοιχείων του Ενερ-

γητικού των δραστηριοτήτων των σχετικών με τη διατροφή της PHARMACIA & UPJOHN A.B. προς τη FRESENIUS A.G.. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής θα λάβει χώρα μεταξύ της 1ης Οκτωβρίου και της 31ης Δεκεμβρίου 1998, υπό την προϋπόθεση ότι όλοι οι όροι που αναφέρονται στο άρθρο 4 της σύμβασης μεταβίβασης στοιχείων του Ενεργητικού, περιλαμβανομένων και των κρατικών εγκρίσεων, θα έχουν πληρωθεί.

1.β. Στην πώληση περιλαμβάνονται οκτώ (8) εργοστάσια, τα οποία παράγουν φαρμακευτικά είδη σχετικά με τη διατροφή καθώς και ακατέργαστο υλικό, από τα οποία τα έξι (6) βρίσκονται στην Ευρώπη (τρία στη Σουηδία, και από ένα στη Νορβηγία, στη Γαλλία και στην Ιταλία), ένα στις ΗΠΑ και ένα στην Κίνα. Το εργοστάσιο στην Κίνα ελέγχεται από την κοινοπραξία SINO SWEDE PHARMACEUTICAL CORPORATION LTD (SSPC), στην οποία η PHARMACIA & UPJOHN A.B. κατέχει το 51% του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου. Αυτές οι μετοχές θεωρούνται στοιχεία του Ενεργητικού και θα μεταφερθούν στη FRESENIUS A.G., ύστερα από κυβερνητικές εγκρίσεις, εκτός εάν οι άλλοι μέτοχοι της SSPC ασκήσουν δικαίωμα προαίρεσης ή δεν αντιταχθούν στην απόκτηση αυτών των μετοχών από τη FRESENIUS A.G..

Τα δε στοιχεία Ενεργητικού της θυγατρικής PHARMACIA & UPJOHN HELLAS A.E., που μεταβιβάζονται, αναφέρονται αναλυτικά στο παράρτημα III της σύμβασης.

Επίσης, η PHARMACIA & UPJOHN A.B., μέσω της PHARMACIA & UPJOHN S.A. του Λουξεμβούργου κατέχει εμμέσως το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Ιρλανδικής εταιρείας PHARMACIA & UPJOHN LETTERKENNY LTD, η οποία παρασκευάζει πλαστικές σακούλες και άλλα βοηθήματα για παρεντερική διατροφή με υγρά. Η FRESENIUS A.G. θα αποκτήσει τις μετοχές της PHARMACIA & UPJOHN A.B. σε αυτή την Ιρλανδική θυγατρική, υπό την προϋπόθεση ότι η PHARMACIA & UPJOHN A.B. δεν θα μπορέσει να τις πωλήσει σε τρίτο μέρος πριν την ολοκλήρωση της συναλλαγής που προβλέπεται στη σύμβαση.

1.γ. Η εν λόγω συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε από την αποκτώσα εταιρεία κατά το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, στις 22.6.1998. Παράλληλα δε γνωστοποιήθηκε σε Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Σουηδία.

2.α. Η εταιρεία FRESENIUS A.G. έχει την έδρα της στο Bad Homburg της Γερμανίας και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης. Η εταιρεία ELSE-KRONER FOUNDATION, κατέχει το 55,96% των κοινών μετοχών της, ενώ οι εταιρείες H.O.F. BETEILIGUNGS GMBH, FRANKFURT AM MAIN και AW-BETEILIGUNGS GMBH κατέχουν το 22,4% και 9% αντίστοιχα.

Η εταιρεία FRESENIUS A.G. είναι η μητρική εταιρεία του ομίλου FRESENIUS. Ο όμιλος FRESENIUS δραστηριοποιείται στην προστασία της υγείας, στην παραγωγή και διανομή προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της διάλυσης, στη θεραπεία σε νοσοκομεία και στη φροντίδα των ασθενών στα σπίτια. Ο όμιλος είναι οργανωμένος σε τέσσερις (4) τομείς, οι οποίοι είναι: α) διάλυση (dialysis), β) εντατική θεραπεία (intensive care) και τεχνολογία σχετικά με το αίμα (hemotechnology), γ) σχέδια (projects) και παροχή υπηρεσιών και δ) φαρμακευτικά προϊόντα (pharma).

Ο τομέας της εταιρείας FRESENIUS A.G., σχετικά με τα φαρμακευτικά προϊόντα περιλαμβάνει ποικιλία φαρμακευτικών προϊόντων, όπως διαλύματα έγχυσης για αντικατάσταση υγρών και για διαστολή του όγκου του αίματος για παρεντερική διατροφή και προϊόντα για εντερική διατροφή καθώς και για παροχή φροντίδας στο σπίτι. Ειδικότερα στον τομέα της παρεντερικής διατροφής οι δραστηριότητες της FRESENIUS περιλαμβάνουν τα ενδοφλέβια θεραπευτικά διαλύματα για θεραπεία με υγρά, τα διαλύματα πλήρους παρεντερικής διατροφής και τα βοηθητικά είδη, όπως τον απαραίτητο εξοπλισμό για τα διαλύματα (σακούλες, ιατρικές συσκευές, κλπ.)

Στην ελληνική αγορά, η εταιρεία FRESENIUS A.G., όσον αφορά τα προϊόντα διατροφής, δραστηριοποιείται μέσω διανομέα, την εταιρεία ΒΙΟΣΕΡ Α.Ε.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου FRESENIUS A.G. για το οικονομικό έτος 1997 ανήλθε στα 7.455 δις DM, ποσό που αντιστοιχεί σε 3.806.914.453 ECU, ενώ ο κύκλος εργασιών του ομίλου στην ελληνική αγορά, κατά δήλωση της γνωστοποιούσας εταιρείας, ανήλθε σε 9,6 εκατ. DM, ποσό που αντιστοιχεί σε 4.902.264,8 ECU.ECU.

2.β. Η Σουηδική εταιρεία PHARMACIA & UPJOHN A.B. έχει έδρα τη Στοκχόλμη, είναι εισηγμένη στο εκεί Χρηματιστήριο και ελέγχεται από τη PHARMACIA & UPJOHN INC, η οποία είναι εγγεγραμμένη στα Χρηματιστήρια της Στοκχόλμης και της Νέας Υόρκης και έχει τα κεντρικά της γραφεία στο Bridgewater του New Jersey (ΗΠΑ).

Η εταιρεία PHARMACIA & UPJOHN A.B. δημιουργήθηκε το 1995 από τη συγχώνευση των εταιρειών PHARMACIA A.B. (Σουηδία) και UPJOHN COMPANY (ΗΠΑ). Δραστηριοποιείται στο χώρο των φαρμακευτικών προϊόντων και των προϊόντων φροντίδας της υγείας και αναλυτικότερα στα συνταγογραφούμενα φαρμακευτικά προϊόντα, στην προστασία της υγείας των πολιτών, στην υγεία των ζώων, στην παροχή εμπορικών υπηρεσιών σχετικών με τα φαρμακευτικά προϊόντα, στη διάγνωση και στη διατροφή.

Ειδικότερα, το τμήμα της διατροφής το οποίο αφορά και η υπό κρίση εξαγορά, περιλαμβάνει έρευνα, ανάπτυξη, παραγωγή, εμπορία, πώληση και παροχή υπηρεσιών σχετικά με παρεντερικά προϊόντα διατροφής, ενδοφλέβια υγρά για υγροθεραπεία και σχετικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Στην ελληνική αγορά, η εταιρεία PHARMACIA & UPJOHN A.B. δραστηριοποιείται μέσω της θυγατρικής της PHARMACIA & UPJOHN HELLAS A.E.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του τμήματος παρεντερικής διατροφής και τυπικών διαλυμάτων (που πρόκειται να αποκτηθεί) της εταιρείας PHARMACIA & UPJOHN A.B. για το οικονομικό έτος 1997, ανήλθε σε 310 εκ. δολ. ΗΠΑ, ποσό που αντιστοιχεί σε 274.452.395.233 ECU, ενώ ο κύκλος εργασιών του αντίστοιχου τμήματος στην ελληνική αγορά ανήλθε στα 4.307.000,8 DM, ποσό που αντιστοιχεί σε 2.199.380,76 ECU.

3.α. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Η αγορά που αφορά η παρούσα συγκέντρωση είναι η ευρύτερη αγορά των ενδοφλέβιων θεραπευτικών διαλυμάτων. Η εν λόγω αγορά περιλαμβάνει φαρμακευτικά και ιατρικά διαλύματα για παρεντερική διατροφή και θεραπεία με υγρά που δίνονται ενδοφλεβίως σε ασθενείς, οι οποίοι δεν μπορούν να τραφούν ή να λάβουν φάρμακα από

το στόμα ή από σωλήνα, καθώς και υγρά για την αύξηση του όγκου του αίματος.

Ειδικότερα, η αγορά των ενδοφλεβίων θεραπευτικών διαλυμάτων διακρίνεται στις ακόλουθες κατηγορίες προϊόντων : α) διαλύματα πλήρους παρεντερικής διατροφής (TNP solutions), β) ενδοφλέβια διαλύματα για θεραπεία με υγρά/βασικά διαλύματα (basic intravenous solutions), γ) προσθετικά διαλύματα και δ) κολλοειδή (colloids).

Οι ανωτέρω κατηγορίες προϊόντων αποτελούν ξεχωριστή σχετική αγορά, δεδομένου ότι δεν μπορούν να υποκατασταθούν μεταξύ τους και χορηγούνται για χωριστές παθήσεις.

Η εταιρεία FRESENIUS A.G. διαθέτει στην Ελλάδα βασικά ενδοφλέβια διαλύματα και κολλοειδή καθώς και διαλύματα πλήρους παρεντερικής διατροφής, ενώ η εταιρεία PHARMACIA & UPJOHN A.B. διαθέτει προσθετικά διαλύματα καθώς και διαλύματα πλήρους παρεντερικής διατροφής. Συνεπώς, η σχετική αγορά, η οποία θα επηρεαστεί από την υπό κρίση συγκέντρωση, είναι η αγορά των διαλυμάτων πλήρους παρεντερικής διατροφής στην οποία δραστηριοποιούνται και οι δύο συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις.

3.β. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται αυτή του συνόλου της ελληνικής επικράτειας.

4.α. Στην ελληνική αγορά, δραστηριοποιείται ένας μικρός αριθμός εταιρειών με προϊόντα τα οποία δεν καλύπτουν το σύνολο των κατηγοριών των ενδοφλέβιων θεραπευτικών διαλυμάτων, αλλά μερικές μόνο κατηγορίες διαλυμάτων.

Η κυκλοφορία τους απαιτεί προηγούμενη άδεια από τον ΕΟΦ. Η διάθεσή τους γίνεται κατά 95% περίπου σε δημόσια νοσοκομεία, ενώ το υπόλοιπο 5% σε ιδιωτικές κλινικές, σύμφωνα με εκτίμηση της εξαγοραζόμενης.

4.β. Τα μερίδια αγοράς σε εθνικό επίπεδα στις προαναφερόμενες σχετικές αγορές των ενδοφλέβιων θεραπευτικών διαλυμάτων, έχουν ως εξής :

i) στη σχετική αγορά των διαλυμάτων πλήρους παρεντερικής διατροφής, συνολικού μεγέθους το έτος 1997 806,5 εκ. δρχ., τα μερίδια της FRESENIUS A.G. και της PHARMACIA & UPJOHN A.B. ήσαν 0,2% και 65,2% αντιστοίχως έναντι αυτών των ανταγωνιστών τους Κ.Α. ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ (BRAWN) 31,6%, BAXTER 2%, DIAP/DIAMANT 0,7%, και DIAPIT 0,3%.

ii) στη σχετική αγορά θεραπευτικών διαλυμάτων με υγρά/βασικά διαλύματα οι πωλήσεις της εταιρείας FRESENIUS A.G. το 1997 ανήλθαν σε 9 εκ. δρχ., και συνεπώς παρέλκει η περαιτέρω εξέταση της εν λόγω αγοράς.

iii) στη σχετική αγορά των προσθετικών διαλυμάτων, συνολικού μεγέθους το έτος 1997 300 εκ. δρχ., το μερίδιο της FRESENIUS A.G.ήταν μηδενικό, της δε PHARMACIA & UPJOHN A.B. 21% έναντι αυτών των ανταγωνιστών τους DEMO 50%, ERGO 25% και BAXTER 4%.

iv) στη σχετική αγορά των κολλοειδών, συνολικού μεγέθους το έτος 1997 2,4 δις δρχ., εκ των οποίων 203 εκ. δρχ. (8,4%) αφορούν πωλήσεις τεχνητών κολλοειδών και 2,2 δις δρχ. (91,6%) αφορούν πωλήσεις φυσικών κολλοειδών, η εταιρεία FRESENIUS A.G. είχε μεν μερίδιο 68% (138 εκ. δρχ.) στις πωλήσεις τεχνητών κολλοειδών έναντι 32% της ανταγωνίστριάς της HOECHST MARION RUSSEL, πλην όμως εκτιμάται ότι η εν λόγω εξαγορά δεν θα έχει επίδραση σ' αυτήν δεδομένου ότι αφενός η εν λόγω αγορά, τουλάχιστον επί του παρόντος είναι σχετικά μικρή σε σχέση με την αγορά των φυσικών κολλοειδών, και αφετέρου παγκοσμίως δραστηριοποιούνται και άλλες πολυεθνικές εταιρείες στις εν λόγω αγορές, ενώ δεν δραστηριοποιείται η PHARMACIA & UPJOHN A.B. και συνεπώς δεν θα υπάρξει καμμία αύξηση του μεριδίου της.

III. 1. Από τα ανωτέρω εκτεθέντα συμπεραίνονται τα ακόλουθα:

α) Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής η FRESENIUS A.G. θα αποκτήσει την πλήρη κυριότητα του τομέα της επιχειρηματικής δραστηριότητας της PHARMACIA & UPJOHN INC που αφορά τη φαρμακευτική διατροφή και συνεπώς πραγματοποιείται συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 4 στοιχ. β' του Ν.703/77, όπως ισχύει.

β) Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση κατά της διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 του Ν.703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτεται η μία εκ των δύο προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος και συγκεκριμένα αυτή του μεριδίου αγοράς. Η υπόχρεη σε γνωστοποίηση εταιρεία FRESENIUS A.G. έπραξε τούτο εμπροθέσμως.

2. Ως προς τις συνθήκες του ανταγωνισμού, στη σχετική αγορά της πλήρους παρεντερικής διατροφής, τη μοναδική στην οποία δραστηριοποιούνται και οι δύο εταιρείες και στην οποία η εξαγοραζόμενη PHARMACIA & UPJOHN HELLAS A.E. κατέχει μερίδιο 65,2%, η δε εξαγοράζουσα 0,2%, λαμβάνοντας υπόψη α) το μικρό μέγεθος της εν λόγω αγοράς, (806 εκ. δρχ.), β) το γεγονός ότι σ' αυτή δραστηριοποιούνται μεγάλες πολυεθνικές φαρμακευτικές εταιρείες (BAXTER και BRAWN) αλλά και άλλες εισαγωγικές εταιρείες (DIAPIT), γ) ότι οι τιμές των εν λόγω προϊόντων καθορίζονται από το κράτος και δ) ότι η ζήτηση εξαρτάται άμεσα από τον θεράποντα ιατρό, εκτιμάται ότι το υψηλό μερίδιο που θα αποκτήσει η εξαγοράζουσα δεν θα μεταβάλει σημαντικά τις υπάρχουσες συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά αυτή.

Οσον αφορά τις λοιπές αγορές, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα επιφέρει καμμία δυσμενή επίπτωση και δεν θα μεταβάλει αισθητά τις υφιστάμενες συνθήκες ανταγωνισμού σ' αυτές στην Ελλάδα, δεδομένου ότι δεν υπάρχει αλληλοκάλυψη, τουλάχιστον στη χώρα μας, των δραστηριοτήτων των εταιρειών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση απαγόρευσης της από 22.6.1998 γνωστοποιηθείσας εξαγοράς από τον όμιλο της εταιρείας FRESENIUS A.G. του τμήματος φαρμακευτικής διατροφής του ομίλου PHARMACIA & UPJOHN A.B..

Η παρούσα εκδόθηκε την 25 Σεπτεμβρίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Συντάξας την απόφαση
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΝΙΚΟΛΟΥΖΟΣ

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η Γραμματέας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ-ΜΑΡΙΑ ΤΑΡΑΜΠΙΚΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ